

KDO JE KDO NA RADNICI / ÚŘADĚ

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět

Výstupy RVP: Žák rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé její zástupce, symboly našeho státu a jejich význam.
Vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam.

Věk: 3. – 5. třída

Anotace: **Tato lekce učí žáky vnímat základní vztahy v obci a základní principy, jak město/obec funguje. Žáci se naučí rozlišovat hlavní orgány obecní samosprávy a některé jejich zástupce, pozná role starosty, zastupitelstva a úřadu, seznámí se s průběhem komunálních voleb a sami si zkusí, jak se v komunálních volbách volí.**

Časová dotace: 2 - 3 vyučovací hodiny

Pomůcky: podle zvolené varianty (Lidé na obecním úřadě, Volby) pracovní listy Obecní úřad, Lidé obecního úřadu I. a Lidé obecního úřadu II., přílohy k volbám - vytištěný volební lístek, plakáty a další volební materiály, krabice (upravená jako volební schránka), obálky (volební - dají se sehnat na úřadě, případně si je mohou žáci vyrobit sami); papíry a psací pomůcky

POSTUP

Lekce je rozdělena do dvou variant. Varianta **Lidé na obecním úřadě** je vhodná pro 3. – 4. třídu. Materiál k této variantě vyžaduje společnou práci celé třídy. Varianta **Volby (uskutečnění komunálních voleb)** je vhodná pro 5. třídu. Tato varianta umožňuje v první části samostatnou práci žáků (práce s textem, doplňování textu), druhá část vyžaduje společnou práci celé třídy.

Vedle textu by měl učitel vyzdvihnout důležitost občanské angažovanosti, zájmu na věcech veřejných a připomenout žákům úlohu zastupitelstva (např. o čem může zastupitelstvo rozhodovat). Je možné také využít úryvky z místního tisku.

Tipy na „vylepšení“ programu:

- učitel může přiblížit žákům běžné fungování radnice například domluvenou exkurzí;
- vyskytuje-li se nějaký palčivý problém v nejbližším okolí školy nebo obce, mohou žáci pod vedením učitele sepsat dopis adresovaný na místní úřad s nějakým návrhem řešení;
- učitel může rozdělit žáky do menších skupin, které tvoří obecní radu. Jejich úkolem je rozhodnout o co nejefektivnějším využití naspořené 2 milionové částky tak, aby se zlepšil život v obci. Ve skupině bude tzv. mluvčí, který návrh představí, jeho úkolem bude přesvědčit věcnou argumentací zastupitelstvo (= třídu), proč utratit tyto peníze právě tímto způsobem. Následovat by měla diskuze a na závěr rozhodnutí zastupitelstva (= třídy) o nejlepším návrhu.

Zdroje:

SEKORA, Ondřej. *Kronika města Kocourkova*. 4. vyd. Praha : Albatros, 1985.

Wikipedie (<https://cs.wikipedia.org/>)

autor ilustrací – Mgr. František Teichmann

KDO JE KDO NA RADNICI/OBECNÍM ÚŘADĚ

Vtipně o občanech a jeho vládnoucích představitelích napsal už v r. 1947 spisovatel **Ondřej Sekora** ve své knize **KRONIKA MĚSTA KOCOURKOVA**, kterou i úžasně ilustroval. Město vždy vedli ti nejchytřejší a ten vůbec největší chytrák se stal starostou. Ještě i dnes můžeme zaslechnout věty typu „*Tady je to jako v Kocourkově!*“ - právě když se něco nepodaří tak, jak má. Tito chytráci totiž dokázali i ty nejobyčejnější a nejsnadnější věci pěkně zašmodrchat.

Starosta je tedy nejvyšším představitelem města a je úředně nařízeno ho oslovovat „*Vaše Moudrosti!*“. Sám vydává řadu moudrých nařízení a vyhlášek, které byly všem zcela jasné, například:

Na vědomost se dává, že kdo chce mít psa, musí mít náhubek a musí být uvázan na řetěze.

Jestliže některá hospodyně pustí husu do starostova pole, obecní strážník ji chytí a bez milosti podřízne.

Před letošním posvícením musí každý kocourkovský sedlák osít dvě míry pole krupicí. Kdo je osel, nechť se přihlásí.

Jakmile voda stoupne nad tuto tabulku, je koupání zakázáno!

Starosta rozhodl i o jiných důležitých věcech, třeba o krmení měsíce sypáním jídla do kašny, v níž se měsíc v noci koupe, nebo o zaznamenávání významných událostí města černou křídou do komína.

Městská rada má dvanáct členů (konšelů) s legračními jmény.

Vystřídali se tam např. Břichopásek, Držmíšek, Halabala, Hromdotoho, Játakyrád, Játovím, Myšišlápek, Nebojsa, Nesmějtesemně, Nicnemám, Semtele, Špindíra, Zimotřas.

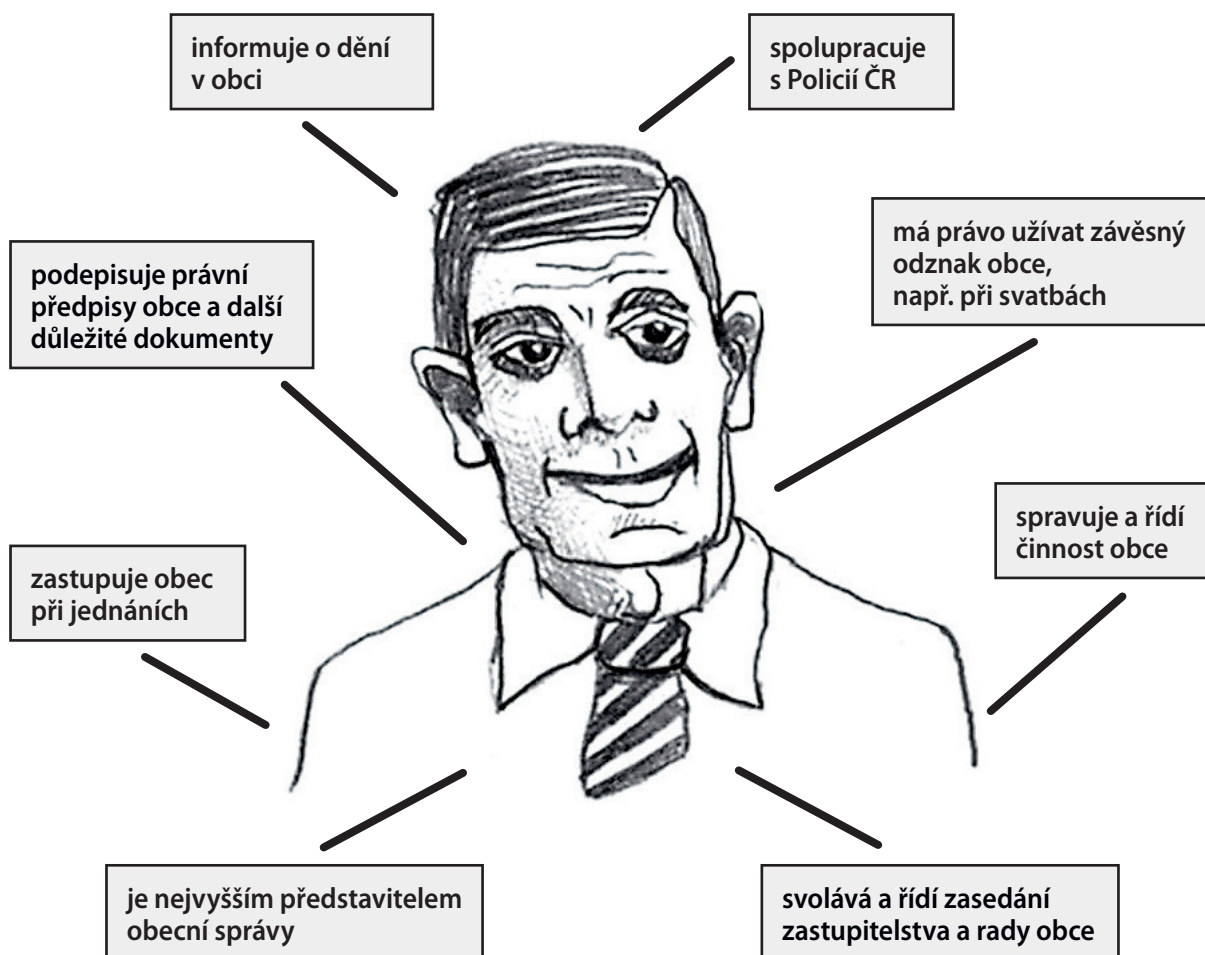
Radní Semtele je navíc i místostarostou a zastupuje starostu v jeho nepřítomnosti, třeba když se starosta ztratil v lese.

STAROSTA / STAROSTKA

Slovo **starosta** se pravděpodobně odvozuje z přídavného jména **starý** ve významu **dospělý, zralý, zkušený**; případně může pocházet z výrazu **starati se**.

*Ve středověku se starostovi říkalo **rychtář**, později **purkmistr**.*

*Osoba v čele hlavního města se označuje **primátor**.*

Zaškrtni, které další skutečnosti jsou pravdivé.

Starosta rozhoduje v obci sám úplně o všem.	☐	Pracuje, jen když chce.	☐
Musí být občanem ČR.	☐	Zastupuje obec navenek.	☐
Musí mu být méně než 40 let.	☐	Stojí v čele obecní rady a obecního úřadu.	☐
Do úřadu musí chodit v uniformě.	☐	Vyplácí si finanční odměnu podle svého uvážení.	☐
Je volen zastupitelstvem obce.	☐	Je členem rady obce.	☐

OBCENÍ SAMOSPRÁVA

Skládá se:

1. z obecního (městského) **zastupitelstva** (v nejmenších obcích má jen 7 zastupitelů, v Praze až 55 členů). Volí se na 4 roky. Volí **starostu** a jeho zástupce, schvaluje obecní rozpočet, vyhlášky, územní plán a složení obecního úřadu.
2. ve větších obcích volí zastupitelstvo obecní **radu** (5–13 členů). Rada = vláda obce.

Činnost

- hospodaří s obecním majetkem a s příjmy obce,
- vydává vyhlášky a stanovuje místní poplatky,
- schvaluje plán rozvoje obce,
- zřizuje mateřské a základní školy,
- stará se o údržbu komunikací a veřejného osvětlení,
- zajišťuje svoz odpadků,
- ve větších obcích je obecní (městský) úřad v čele s tajemníkem,
- kromě toho ještě vykonává tzv. „přenesenou působnost“ státní správy – např. vede evidenci obyvatel, zajišťuje volby, požární ochranu aj. Tyto přenesené funkce vykonává obecní (městský) úřad.

DOPLŇ:

Jméno starosty/starostky:

Počet členů rady obce:

Počet členů zastupitelstva obce:

Adresa obecního úřadu:

Úřední hodiny

Po

Út

St

Čt

Pá

LIDÉ NA OBECNÍM ÚŘADĚ

(VHODNÉ PRO 3. – 4. TŘÍDU)

POSTUP

- Rozdělte žáky do skupinek po třech až čtyřech.
- Každá skupinka dostane 3 pracovní listy: Obecní úřad a Lidé obecního úřadu I. a II.
- Učitel připraví kartičky se jmény zastupitelů a úředníků a rozmístí je po třídě.
- Skupinky se nejprve snaží zjistit jména jednotlivých lidí a zapisují si je do pracovního listu. Když si jsou žáci jistí, že už to mají, vyplní bubliny u jednotlivých osob.
- Přímou řečí o sobě něco důležitého prozradí. Může to být cokoli, např.: nosím brýle, jsem dědeček, stavím dům, dvakrát měř a jednou řež atd.
- Své výsledky si žáci zkontrolují v závěrečné diskuzi. Spolu s učitelem se baví například o tom, kdo je to zastupitel, co dělá starosta, co to jsou volby, kdo je to úředník a čím se liší jeho funkce od zastupitele atd.

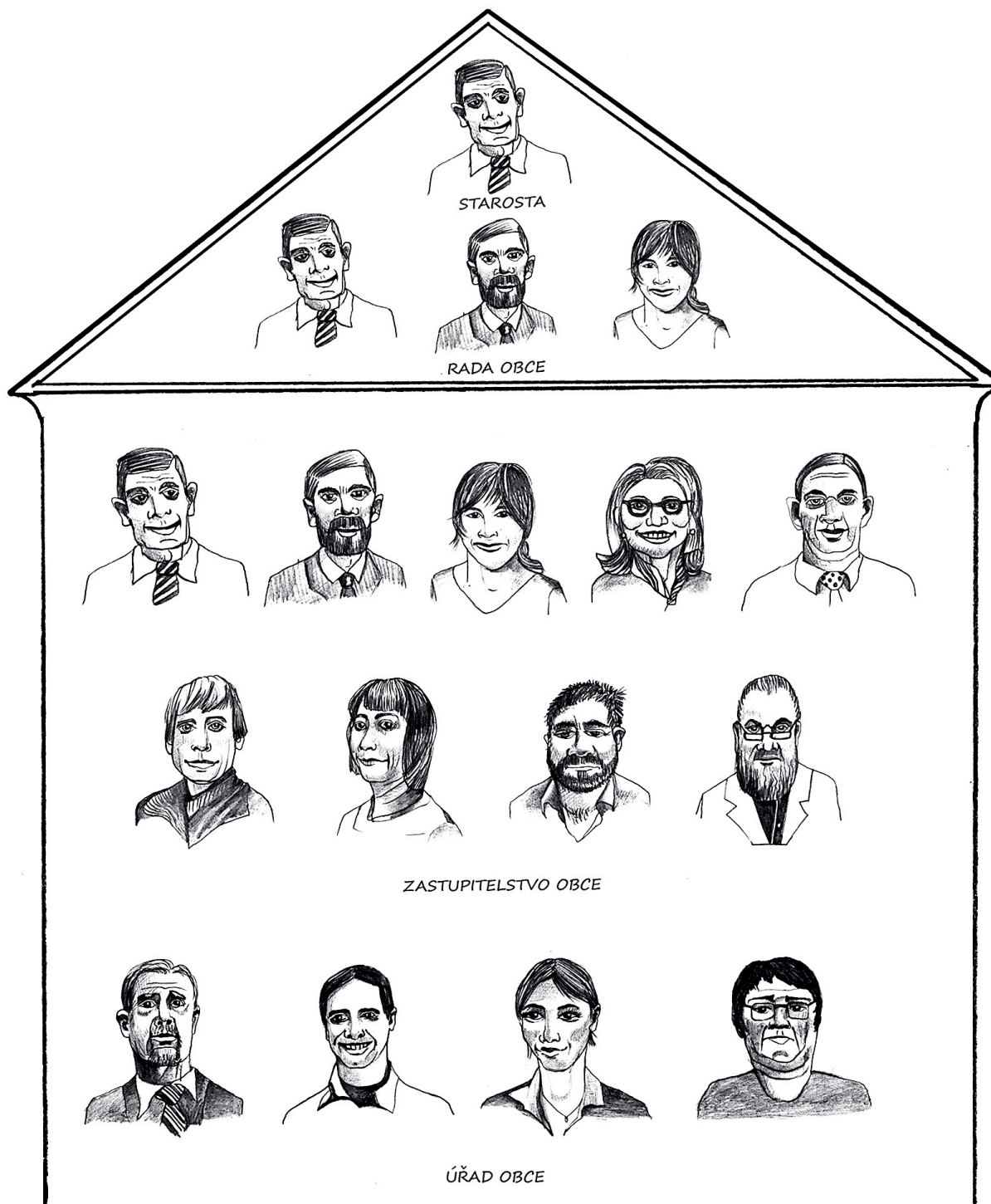
PŘÍLOHY:

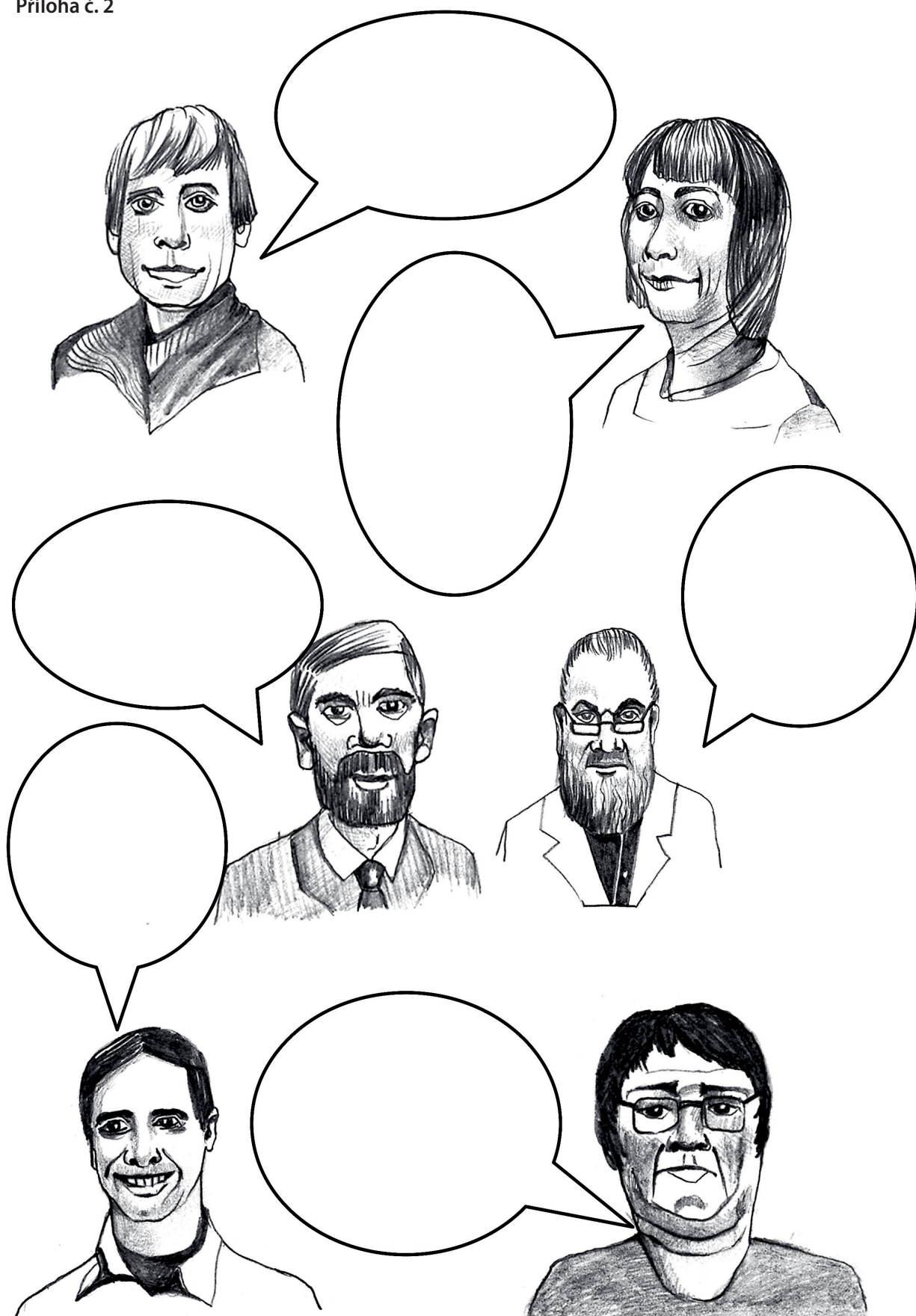
Příloha č. 1 – Obecní úřad

Příloha č. 2 – Lidé obecního úřadu I.

Příloha č. 3 – Lidé obecního úřadu II.

OBECNÍ ÚŘAD

LIDÉ NA OBECNÍM ÚŘADĚ

JAN STAVITEL, 51 let

Byl jsem zvolen do zastupitelstva obce a to mě zvolilo starostou. Do té doby jsem pracoval jako projektant a manažer v menší stavební firmě Malta s.r.o. Zaměstnání jsem opustil a teď se už šestý rok plně věnuji jen vedení obce. Jsem také náčelníkem dobrovolných hasičů a nadšeným chovatelem psů. Mám dvě děti, které studují na střední škole. Mám výrazný hranatý obličej a krátké hnědé vlasy. Moje heslo je: „Dvakrát měř a jednou řež!“

MUDr. ALEŠ RADIL, 42 let

Jsem zastupitel a jsem také členem rady obce. Stále pracuji jako obvodní lékař, protože moje funkce radního je neuvolněná. Rada se schází 1x za 14 dní v pondělí odpoledne na cca 4 - 6 hodin. Ve svém volném čase rád hraji šachy a tenis. Pravidelně také běhám. Práce v radě města mě baví, ale je časově velmi náročná. Beru to jako službu obci. Už od studií nosím plnovous. Mám čtyři děti, všechny jsou ještě na základní škole. Moje heslo zní: „Ve zdravém těle zdravý duch!“

Ing. PETRA SLADKÁ, 45 let

Jsem členkou zastupitelstva i rady obce. Zde se soustředím na přípravu projektů, ekonomiku obce a školství. Ani já nejsem uvolněná zastupitelka a mám své civilní zaměstnání. Podnikám v daňovém poradenství a realitách. Vlastním i malou kavárnu s cukrárnou na náměstí. Ve svém volném čase chodím běhat a jsem také hasičkou. Ráda fotografuji přírodu a lidi. Mám dlouhé rovné vlasy, špičatou bradu a velké hnědé oči po tatínkovi. Moje heslo zní: „Co tě nezabije, to tě posílí!“

Mgr. MARTINA BAROCHOVÁ, 36 let

Pracuji jako učitelka na základní škole. Jsem zastupitelkou, protože se zajímám o ekologii a architekturu a chtěla jsem pozitivně ovlivnit vzhled obce. Nosím silné brýle a mám dlouhé světle hnědé vlasy. Ve volném čase ráda vařím a pečú. Věnuji se zahradě, svým dvěma dětem. Ráda cestuji a plavu. S manželem rekreačně tančíme. Moje motto je: „Co můžeš udělat hned, neodkládej na zítřek!“

PAVEL SEDLÁČEK, 40 let

Už 15 let řídím místní linkové a o prázdninách i dálkové autobusy. Nebyl jsem spokojený se stavem obecních i dalších komunikací, a tak jsem se stal zastupitelem, abych to mohl změnit. Ve volném čase se věnuji filatelii a místním mladým i starším fotbalistům, které trénuji. Víkendy trávím nejčastěji na zápasech nebo filatelistických burzách. Rád nosím motýlky a kravaty. Tu puntíkovanou mám nejraději. Moje motto je: „Když nemůžeš, tak přidej!“

OSKAR ZEMÁNEK, 29 let

Spolu s tatínkem jsem založil menší farmu. Chováme krávy. Pěstujeme také zeleninu, bylinky a brambory. Máme dva ovocné sady. Má žena Markéta pracuje v nedaleké továrně jako účetní a ve volném čase z bylinek vyrábí sirupy a čajové směsi. Momentálně je doma na mateřské dovolené. Do zastupitelstva jsem kandidoval, protože mě zajímalo, jak bude obec řešit kanalizaci a srážkovou vodu. Mám modré oči, delší světlé blond vlasy a charakterizuje mě široká brada. Mým mottem je: „Lékař léčí, příroda uzdravuje!“

Bc. TEREZA FALTEJSKOVÁ, 58 let

Jsem zaměstnaná v krajské knihovně. V zastupitelstvu pracuji už skoro deset let. Pro obec plánuji kulturní akce a koncerty. Vedu také malý ochotnický spolek Kašpaři. Mám dospělou dceru Moniku, která žije ve Velké Británii. Nedávno se vdávala a já budu brzy babičkou. Manžel podniká v pohostinství a má na náměstí restauraci Zlatý krokodýl. Nosím delší vlasy, ale musím si je barvit, protože jsem už úplně šedivá. Mým mottem je: „Chybami se člověk učí!“

ROMAN KOUDELKA, 33 let

Pracuji ve větší firmě jako IT technik a programátor. Vyhovuje mi, že většinu času mohu pracovat z domu. V zastupitelstvu jsem nováček a mým cílem, se kterým jsem se ucházel o práci zastupitele, bylo zlepšit informovanost v obci a vytvořit nové webové stránky. Od minulého roku už fungují a každý měsíc vydáváme také městské noviny Orlíček. Ve volném čase se věnuji počítačovým hrám a animacím. Zajímám se také o bojové sporty a posiluji. Mám tmavé vlasy i vousy. Vlasy nosím na ježka. Po tátovi mám velký nos. Jsem svobodný a s přítelkyní Kateřinou chováme dva kocoury. Mým mottem je: „Vše je mezi nebem a Windows!“

MGR. EMANUEL PÓR, 71 let

Už několik let jsem v důchodu. Vystudoval jsem učitelství, ale po revoluci jsem začal prodávat knihy, hudebniny a papírenské potřeby. Ve městě dodnes funguje obchod, který jsem založil. Dnes ho vede můj syn. Celý život se zajímám o divadlo, umění a literaturu. Jsem členem divadelního spolku Kašpaři a často a rád přispívám do obecních novin. Píši reportáže a připravuji rozhovory. Vlasů už moc nemám. Bez brýlí na čtení se už také neobejdu. Vousy si od té doby, co jsem šel do důchodu, nechávám růst a jen je zastříhují. V zastupitelstvu se věnuji přípravě rozpočtů a investicím. Mám rád motto našeho prvního prezidenta Masaryka: „Nebát se a nekrást!“

KAREL CIHLA, 54 let

Celý život jsem pracoval ve stavebnictví a posledních šest let vedu stavební úřad v obci, kde mohu uplatnit své letité zkušenosti. Obci i lidem pomáhám s přípravou staveb. Zajišťuji kontrolu všech zákonem daných povinností na stavbách i rekonstrukcích. Ve volném čase hraji fotbal a jsem i aktivní dobrovolný hasič. Mám dvě dospělé dcery. S manželkou pečujeme o zahradu a pomáháme s výchovou vnoučat. Jako čerstvý dědeček mám šedivé vlasy i bradku.

Ing. MARTIN KORUNA, 28 let

Před třemi lety jsem dostudoval ekonomickou fakultu a na obci mám na starost finanční úřad. Připravuji městský rozpočet, výběrová řízení, řídím účetnictví obce, výběr poplatků, zkrátka všechny městské peníze. Ve volném čase hraji fotbal a hodně jezdím na horském kole. Momentálně s přítelkyní Bárou stavíme menší domek na kraji obce, tak nemám příliš mnoho času. Dříve jsem nosil knírek, ale Báře se to nelíbí, takže se každý den holím. Mám tmavé vlasy i oči.

Bc. JARMILA ZNALÁ, 31 let

Na úřadě pracuji sedmým rokem jako asistentka a sekretářka starosty. Mám na starost organizaci kanceláře, přípravu podkladů pro jednání i smlouvy, domlouvám schůzky i tlumočení pro zahraniční návštěvy. Zajišťuji také pravidelné tiskové zprávy a mnoho dalších věcí. Dá se říci, že jsem tak trochu „holka pro všechno!“ Vystudovala jsem správní fakultu a mám státní zkoušku z angličtiny a němčiny. Ve volném čase hraju divadlo ve spolku Kašpaři a pravidelně chodím běhat. Kvůli sportu nosím krátké vlasy. Mám výrazné tmavé oči a úzkou bradu. Starám se o sedmiletého syna.

MARIE POKORNÁ, 61 let

Na úřadě vedu evidenci obyvatel, podatelnu a řadu dalších věcí. Tomuto úřadu se také někdy říká matrika. Mám tři děti a šest vnoučat. Za dva roky se chystám do důchodu, ale možná budu pracovat déle. Práce s lidmi mě velmi baví. Ve volném čase luštím křížovky nebo pracuji s manželem v lese. Ráda plavu, a to celoročně. Jsem členka Klubu otužilců Rampouch.

MALÉ ANGLICKÉ
OKÉNKO:

starosta mayor
radnice townhall

MALÉ ANGLICKÉ
OKÉNKO:

volby elections
volit, volební lístek
vote

VOLBY

(VHODNÉ PRO 5. TŘÍDU)

POSTUP:

- Třídou upravíme tak, abychom mohli volit na nějakém odděleném místě. Umístíme ceduli Komunální volby a můžeme využít i ceduli s šipkou.
- Po třídě rozmístíme 4 volební plakáty a vytvoříme 4 skupiny.
- Žáci by měli na prázdný papír vymyslet tři body ve volebním programu své strany.
- Následuje diskuze k těmto bodům.
- Poté žáci dostanou volební lístek a obálku (u jména se nedoplňovalo, za jakou je politickou stranu ani zda je bez politické příslušnosti).
- Učitel vysvětlí, jakým způsobem se volí – 3 možnosti:
  - a) Volíme pouze stranu.
  - b) Volba jednotlivých kandidátů napříč stranami.
  - c) Spojení obou způsobů, může zaškrtnout stranu a z ostatních stran jednotlivce.
- Poté se hlasy spočítají, učitel vyhlásí, kdo volby vyhrál a co by následovalo dál (kdo získá mandát v zastupitelstvu, jak se volí starosta a členové rady = na ustavujícím zasedání zastupitelstva obce).

ŘEŠENÍ:

Zaškrtni, které další skutečnosti jsou pravdivé:

Starosta rozhoduje v obci sám úplně o všem.	X	Pracuje, jen když chce.	X
Musí být občanem ČR.	√	Zastupuje obec navenek.	√
Musí mu být méně než 40 let.	X	Stojí v čele obecní rady a obecního úřadu.	√
Do úřadu musí chodit v uniformě.	X	Vyplácí si finanční odměnu podle svého uvážení.	X
Je volen zastupitelstvem obce.	√	Je členem rady obce.	√

HLASOVACÍ LÍSTEK

Pro volby do zastupitelstva obce _____ 20____

Obec _____

zastupitelstva volí 9 členů

☐	Orlický motor Vylosované číslo 1
☐	Jan Stavitel , 51 let, projektant, manažer,
☐	MUDr. Aleš Radil , 42 let, obvodní lékař
☐	Roman Koudelka , 33 let, IT technik, programátor
☐	Mgr. Emanuel Pór , 71 let, důchodce, učitel
☐	Boris Malina , 43 let, právník
☐	Jan Knížek , 22 let, finanční analytik
☐	Ing. Lenka Šušáková , 38 let, IT specialista
☐	Mgr. Libor Pomatený , 47 let, ředitel školy
☐	Bc. Iva Trendlová , 51 let, zubní laborantka

☐	Naše MY Vylosované číslo 2
☐	Ing. Petra Sladká , 45 let, daňová poradkyně,
☐	Bc. Tereza Faltejsková , 58 let, knihovnice,
☐	Anna Vysoká , 39 let, provozní restaurace
☐	MUDr. Jan Neškodný , 61 let, zubař
☐	Alice Šťastná , 29 let, instruktorka plavání
☐	Petra Vzpurná , 27 let, prodáváčka
☐	Erik Vyslouzilý , 58 let, průvodčí, vlakvedoucí
☐	Bc. Miloš Majetný , 42 let, investor
☐	Jiřina Příbylová , 31 let, učitelka v mateřské škole

☐	Důvěryhodní Vylosované číslo 3
☐	Oskar Zemánek , 29 let, farmář, zahradník
☐	Pavel Sedláček , 40 let, řidič autobusu, trenér
☐	Josef Pomáhal , 38 let, hypoteční poradce
☐	Radek Kecal , 35 let, vedoucí řeznictví
☐	Ludmila Hrabivá , 46 let, účetní,
☐	Bc. Milan Pohádka , 29 let, grafik, programátor
☐	Mgr. Alena Prostá , 60 let, učitelka na střední škole
☐	Patrik Odešel , 77 let, důchodce, kapitán lodi
☐	Bc. Igor Pomalý , 44 let, vedoucí skladu

☐	Ekostřana Vylosované číslo 4
☐	Mgr. Martina Barochová , 36 let, učitelka
☐	Emil Slunečný , 39 let, vývojář solárních panelů
☐	Bc. Jana Zralá , 52 let, sociální služby
☐	Ing. Petr Vydělal , 27 let, podnikatel v elektro oboru
☐	Jindřich Syrový , 40 let, vedoucí obchodu Lidl
☐	Eva Spokojená , 31 let, pokladní, průvodkyně
☐	Miroslav Šíp , 54 let, řidič traktoru, zemědělec
☐	Ing. Marie Čistá , 58 let, uklížečka
☐	Lukáš Čistý , 24 let, student VŠ ekonomické

KOMUNÁLNÍ VOLBY

Volební místnost

*Naše srdce
bije pro VÁS!*

**ПОМОЖТЕ НАМ
ВАМ ПОМОЦІ!**

Naše
MY

#BOJUJME

Komu jinému
věřit, když
ne nám?

DŮVĚRYHODNÍ

EKO STRANA

Za čistší lesy!

#EKOTEAM

